

III

(Подготвителни актове)

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

488-А ПЛЕНАРНА СЕСИЯ, ПРОВЕДЕНА НА 20 И 21 МАРТ 2013 Г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съобщение на Комисията – „Най-отдалечените региони на Европейския съюз: към партньорство за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“

COM(2012) 287 final

(2013/С 161/09)

Докладчик: г-н MALOSSE

На 20 юни 2012 г. Комисията реши, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Съобщение на Комисията – „Най-отдалечените региони на Европейския съюз: към партньорство за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“

COM(2012) 287 final.

Специализирана секция „Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 4 март 2013 г.

На 488-ата си пленарна сесия, проведена на 20 и 21 март 2013 г. (заседание от 20 март), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 165 гласа „за“, 2 гласа „против“ и 6 гласа „въздържал се“.

1. **Заклучения и препоръки – „Да превърнем НОР в платформите на Европа“**

1.1 Настоящият приоритет на ЕС по отношение на най-отдалечените региони (наричани по-долу НОР) трябва да бъде укрепването на връзките, които ги свързват с европейския континент и чувството на гражданите им за принадлежност към европейския проект. В области като биологичното разнообразие, наблюдението на планетата, енергията от възобновяеми източници и интегрирането на културите НОР могат да служат като лаборатории, „опитно поле“ за експериментиране и дори като модели за Европа.

1.2 НОР могат да предложат значителни предимства за бъдещето на Европа, сред които: способностите на техните жители, продуктите на тяхното селско стопанство, промишленост и рибарство, качествен туризъм, географското си положение на платформи на Европа спрямо съседните територии. НОР трябва да имат достъп до всички предимства на вътрешния пазар при равни условия с останалите европейски региони.

1.3 Въпреки обстановката, налагаща извънредно много бюджетни ограничения, специфичната подкрепа за НОР не бива да бъде намалявана. Тези региони трябва да разполагат с подходящи финансови средства, за да могат да постигнат целите, определени в стратегията „Европа 2020“а и да компенсират последиците от неблагоприятното си положение, свързано с тяхната отдалеченост.

1.4 Европейската политика в подкрепа на НОР даде добри резултати, но е необходимо да се вдъхне нов живот на концепцията за най-отдалечените региони въз основа на специфичното правно основание, признато в ДФЕС, като ѝ се придаде по-стратегическо и по-амбициозно измерение. Тези региони вече не могат да бъдат държани встрани от европейските политики, свързани с големите мрежи, с научноизследователската дейност, мобилността и наблюдението на планетата.

1.5 Инструментът POSEI (Програма с мерки, специфични за отдалечените региони и за островите) трябва да бъде оценен и разширен, за да обхване всички видове селскостопанско и неселскостопанско производство на НОР.

1.6 Член 349 от Договора за функционирането на Европейския съюз (по-долу ДФЕС) трябва реално да бъде приложен в редица европейски политики като политиката в областта на конкуренцията, обществените поръчки, рибарството, околната среда, така че да се отчетат специфичните географски и климатични характеристики на НОР. Настоящото нежелание на Европейската комисия да предприеме стъпки в тази посока изглежда недостатъчно обосновано от гледна точка на Договора. ЕИСК приканва Европейската комисия да подготви и публикува анализ за прилагането на член 349.

1.7 Заетостта и въпросите, свързани с младежта, са основни за НОР. Социалното измерение трябва да бъде един от приоритетите на европейските политики в подкрепа на НОР. Затова е необходимо ефективно развитие на този аспект посредством прилагане, от една страна, на поредица краткосрочни, средносрочни и дългосрочни мерки и програми за подкрепа на образованието и обучението, адаптирани към нуждите на пазара на труда в тези региони и подкрепата за дейности, създаващи работни места и богатство, от друга.

1.8 Чрез програми, осъществявани в НОР, Европа ще може да повиши своята конкурентоспособност, например в областта на производството на енергия от възобновяеми източници, морските науки, изучаването на биологичното разнообразие, горското стопанство, здравеопазването и борбата срещу тропическите болести.

1.9 Целта на по-ефективното включване на НОР в географската им среда е очевидна. Многобройни примери свидетелстват за затрудненията на Европейската комисия да разбере напълно стратегическата роля на НОР като европейска платформа в рамките на външните политики на ЕС, по-специално в областта на търговията, рибарството и сътрудничеството за развитие. Наложително е Европейската комисия да оказва решителна, по-активна и по-видима подкрепа.

1.10 Привличането на гражданското общество за участие в стратегията на ЕС трябва да бъде нещо повече от лозунг. ЕИСК предлага да бъдат организирани кръгли маси с участието на представители на гражданското общество във всеки НОР за изготвяне на планове за действие, в които да бъдат определени целите и етапите на изпълнението на стратегията „Европа 2020“. ЕИСК възнамерява да инициира този процес в партньорство с Конференцията на председателите на НОР и техните икономически и социални съвети.

1.11 От друга страна, ЕИСК подкрепя организирането на структуриран диалог между гражданското общество на НОР и гражданското общество в съответните съседни страни (Латинска Америка, Атлантическия океан, Карибски басейн, Индийски океан) с цел представители на НОР да бъдат привлечени за участие в диалога, установен от Европейската комисия в рамките на споразуменията за икономическо партньорство (СИП). ЕИСК подкрепя създаването на комитети за наблюдение с участието на гражданското общество в рамките на всички СИП и настоява за участието на заинтересованите НОР в тези комитети.

1.12 ЕИСК предлага създаването на структури на ЕС по места във всеки НОР с цел връзките между ЕС и тези региони да станат по-осезаеми, видими и по-непосредствени.

2. Въведение и общи бележки

2.1 В член 349 и член 355 от ДФЕС се определя и признава спецификата на най-отдалечените региони, които от 1989 г. се ползват и от специфична програма с цел подкрепа на социално-икономически мерки за по-добро сближаване на тези региони с останалата част от ЕС.

2.2 НОР разширяват в значителна степен територията и географското присъствие на ЕС в света, както и политическото, икономическото и културното влияние на Европа и добавят обширни зони за риболов в Атлантическия и Индийския океан. Тази роля на платформи на Европа трябва да бъде застъпена в по-голяма степен чрез включването на НОР в трансевропейските мрежи (като трансевропейската транспортна мрежа и цифровите мрежи) и като им се предостави привилегирован достъп до европейските програми за наблюдение на планетата (ГМОСС, „Галилео“) и европейските изследователски програми в областта на производството на енергия от възобновяеми източници и биологичното разнообразие. Посредством различни програми за мобилност и сътрудничество НОР трябва да бъдат използвани и като вектори на европейското влияние в света. Присъствието на специални представители на ЕС в тези региони, оправдано поради тяхната отдалеченост, ще бъде също и политически сигнал и ефикасен инструмент за популяризиране на тази роля на платформи.

2.3 Вече над 20 години ЕИСК, от своя страна, също подкрепя действията на гражданското общество в НОР за доближаване до ЕС и тяхното желание те да бъдат изслушвани и консултирани в по-голяма степен. Във връзка с това следва да се изтъкнат по-специално възможните отрицателни последици от търговската политика за НОР, по-специално в резултат на споразуменията за свободна търговия и споразуменията за икономическо партньорство със съседните на НОР страни⁽¹⁾. За съжаление Европейската комисия не засяга този въпрос в съобщението си и не възприема препоръките в становището на г-н Coureaux⁽²⁾ от ЕИСК от 17 февруари 2010 г., по-специално по отношение на съпътстващите мерки.

(1) Становище на ЕИСК относно „Въздействие на споразуменията за икономическо партньорство върху най-отдалечените региони (Карибски басейн)“ – ОВ С 347 от 18.12.2010 г., стр. 28.

(2) Тези препоръки се съдържат и в други документи, например: Проучване на Европейската комисия относно „Facteurs de croissance dans les RUP“ (Фактори за растеж в НОР) на Ismeri Eropa; Доклад, възложен от европейския комисар, отговарящ за вътрешния пазар Michel Barnier, относно „La situation des RUP au sein du Marché Unique: le rayonnement de l'Union Européenne dans le monde“ (Положението на НОР в единния пазар и влиянието на Европейския съюз в световен план), изготвен от Pedro Solbes Mira; Проучване на Европейската комисия относно „Tendances démographiques et migratoires dans les RUP: quel impact sur leur cohésion économique, sociale et territoriale?“ (Демографски и миграционни тенденции в НОР и въздействието им върху тяхното икономическо, социално и териториално сближаване), на INED (Национален институт за демографски проучвания); Доклад на Европейския парламент относно „La politique de cohésion dans les RUP dans le contexte de la Stratégie Europe 2020“ (Политиката на сближаване в НОР в контекста на стратегията „Европа 2020“), изготвен от г-н Nuno Teixeira, комисия REGI; Проучване на Европейския парламент относно „Rôle de la politique régionale dans le traitement des conséquences sur le changement climatique dans les RUP“ (Ролята на регионалната политика във връзка с реакцията на последиците от изменението на климата в НОР).

2.4 Друга слабост на съобщението е, че то подминава последиците от такъв важен политически факт, какъвто е принадлежността на НОР към Европейския съюз. Изслушването, проведено на о-в Реюнион, показва ангажираността на гражданското общество с европейската интеграция, която в нито един момент не беше поставена под съмнение. Според ЕИСК приоритет на стратегията на ЕС спрямо НОР би трябвало да бъде подобряването на тяхната интеграция в европейското цяло, като същевременно се отчита тяхното положение.

3. Специфични въпроси

3.1 Опростяването и бързината на процедурите за подбор и отпускане на кредити станаха неотложна необходимост за осъществяването на политиката на сближаване. Отговорност за закъсненията и прекомерно дългите срокове често и на първо място носят ЕС и националните власти. Те подкопават сериозно доверието в ЕС и този въпрос трябва да бъде решен спешно, преди да се разглеждат бъдещите финансови перспективи.

3.2 Друго съществено условие за бъдещите програми на ЕС е да се осигури по-добро видимо присъствие и концентрация на европейските помощи. Настоящото раздробяване също води до неефективност и търпи критики. Както беше посочено в горепоменатото становище на г-н Соуреау, на настоящия стадий ЕИСК препоръчва концентриране върху три основни приоритета. На първо място, образованието и обучението, в подкрепа на пригодността за заетост, по-специално на младите хора, включително посредством подкрепа на основните инфраструктури, тъй като основното богатство на тези територии, разбира се, са способностите и предприемаческият дух на техните жители. На второ място, идва подкрепата за частния сектор в качеството му на създател на богатство и работни места: МСП/МСИ (малки и средни предприятия/малки и средни инвеститори), туризъм, услуги за производствените фактори, селско стопанство, горско стопанство и рибарство. На трето място, инвестициите в големите мрежи (ИКТ, транспорт, отпадъци, водоснабдяване, енергетика и др.) също представляват приоритет, за да се гарантира на гражданите справедлив достъп до услуги от общ икономически интерес, които допринасят за конкурентоспособността на териториалните единици.

3.3 Устойчивото развитие е основен въпрос, но той трябва да бъде разширен, така че да обхване редица други фактори освен околната среда. Например по отношение на туризма устойчивото развитие включва зачитането на местната идентичност, регионалното ноу-хау, опазването на традиционния начин на живот, езика, както и производства, типични за съответната територия. Въпросите, свързани с достъпността за всички, демографското развитие и справянето със зависимостта, които са от особено значение за НОР, не са достатъчно застъпени в съобщението на Европейската комисия.

3.4 ЕИСК насърчава Комисията да проучи възможността аспектът „крайна отдалеченост“ да бъде включен в правилата за възлагане на обществените поръчки. Специфичните условия на НОР оправдават отделянето на внимание на местната заетост, като същевременно следва да се избягва и социалният

дъмпинг от съседните страни, чиито разходи за работна заплата са много по-ниски, както и агресивните практики на ниски цени, прилагани от някои икономически оператори, които на първо време елиминират всякаква местна конкуренция, а впоследствие налагат монополна политика с високи цени.

3.5 Що се отнася до отношенията със съседни трети страни, ЕИСК изразява съжаление за липсата на ясна визия в съобщението на Комисията, каквато се препоръчваше в становището на г-н Соуреау. ЕИСК набляга на важността на действията за сътрудничество между НОР и съседните страни, по-специално АКТЬ, под формата на съвместни проекти за сътрудничество със средства по линията на ЕФР, ЕФФР, ЕСФ, ЕЗФРСР и ЕФМДР. В тази област бяха направени многобройни проучвания, но бяха осъществени малко конкретни проекти за сътрудничество, поради липса на оперативни правила. Съществуват обаче много възможности за сътрудничество в областта на транспорта, туризма, образованието, здравеопазването, рибарството и селското стопанство, НИРД или опазването на околната среда. Наред с това въпросът за търговската политика на ЕС остава без отговор. Споразуменията или перспективите за споразумения за свободна търговия и споразуменията за икономическо партньорство са истинска заплаха за уязвимата икономика на някои НОР. Ако в търговската политика на ЕС не се отчитат реалните интереси на НОР, проектът за стратегия на ЕС в подкрепа на НОР губи целия си смисъл.

3.6 Накрая следва да се отбележи, че буди съжаление фактът, че в съобщението е отделено много малко място на създаването на партньорство с гражданското общество в НОР във връзка с установяването на структурирани консултации с него за предприемане на действия за сближаване и с изготвянето на проекти, които биха позволили да се укрепи чувството за европейска идентичност сред населението посредством информационни кампании, европейско гражданство и програми за мобилност. ЕИСК се позовава на становището си относно Кодекса за поведение за партньорство (КПП) ⁽³⁾.

4. Предложения за бъдещето

4.1 Програмата POSEI (Програма с мерки, специфични за отдалечените региони и за островите).

4.1.1 Изпълнението на тази програма би трябвало да бъде внимателно оценено. Наред със значителните ресурси, заделени от програмата POSEI, за подкрепа на два вида производство на НОР (захар и банани), би трябвало да се вземат предвид и множество други местни производства, чиито износ би могъл да бъде насърчен (ванилия, плодове и зеленчуци, рибни продукти).

4.1.2 Дотацията за POSEI в частта селско стопанство би трябвало да се запази и дори да се увеличи, за да може да продължи да се развива както производството, предназначено за износ, така и това за вътрешния пазар, като същевременно се гарантира обезпечаването със суровини и основни продукти.

⁽³⁾ ОВ С 44 от 15.2.2013 г., стр. 23.

4.2. Икономическо, социално и териториално сближаване

4.2.1 ЕИСК приветства факта, че Европейският съвет постигна договореност за запазване на специалното третиране на НОР, за да ги подпомогне да използват по най-добрия начин наличните средства, като предложи процент на съфинансиране в размер на 85 % за тези региони, независимо от равнището им на доход. При все това ЕИСК изразява съжаление, че процентът на съфинансиране за специално заделените средства за компенсиране на допълнителните разходи, дължащи се на географското разположение на НОР, остана 50 % и предлага Европейската комисия да приложи достатъчно гъвкав подход, за да гарантира максимална ефективност.

4.2.2 В заключение ЕИСК изразява загриженост поради факта, че предложенията на Европейската комисия в областта на териториалното сътрудничество не дават конкретен отговор на въпроса за необходимото регионално приобщаване на НОР.

4.3 Програми за мобилност: ЕС трябва да гарантира на гражданите на НОР равен достъп до този вид програми за заетост или образование. Не може, например, да се приеме очевидното противоречие между желанието да се даде възможност на младите хора и университетските преподаватели в НОР да се възползват пълноценно от програмите за мобилност на ЕС, като „Еразъм за всички“ и факта, че не се взема предвид тяхното географско положение, като не се поемат транспортните разходи, свързани с далечните разстояния, както на студентите, посещаващи НОР, така и на тези, които пътуват в друга страна от ЕС.

4.3.1 Друг парадокс е, че програмата „Еразъм за всички“ не взема предвид и съседните на НОР трети за ЕС страни. Наложително е да се сложи край на тези парадокси. Специална програма „Еразмус Мундус“, предназначена за НОР, би позволила организирането на обмен на млади хора от съседни територии, като по този начин се гарантира насърчаването на европейската идентичност и култура въз основа на тези европейски платформи.

4.4 Достъпност

4.4.1 ЕИСК подкрепя, съвместно с Европейския парламент, необходимостта от установяване на ad hoc рамка в областта на транспорта и ИКТ, за да може НОР да разрешат проблема, свързан с териториалната разпокъсаност и цифровата пропаст.

4.5 Регионална интеграция

4.5.1 НОР трябва да се считат автоматично за отговарящи на критериите за трансгранично сътрудничество, независимо от критерия за морска граница, отдалечена на 150 км.

4.5.2 За ефективното регионално приобщаване на НОР е необходимо приемането на мерки, които да подобрят връзката на тези региони с трети съседни страни и които да насърчават жизненоважната интернационализация на техните МСП.

4.5.3 Европейският съюз трябва наложително да направи оценка на въздействието в рамките на сключването на търговски споразумения или споразумения за риболов между

ЕС и съседните на НОР страни, както и да информира политическите власти и гражданското общество на НОР за преговорите и да ги привлече за участие по въпросите, които ги засягат пряко.

4.5.4 Професионалните и правните среди в НОР се интересуват и от въпроса за сигурността на инвестициите в тяхната географска среда. Във връзка с това ЕИСК подкрепя учредяването на Конференция на адвокатските колегии на НОР, както и всяка друга инициатива в тази насока, като например Атлантическия арбитражен съд, наред с други.

4.5.5 В много области (транспорт, третиране на отпадъци и др.) регионалната интеграция би дала възможност за реализиране на икономии от мащаба при условие, че ЕС заяви по-категорично волята си да превърне НОР в платформи на Европа.

4.6 Помощи за предприятията

4.6.1 Истинска стъпка напред в концепцията, залегнала в член 107, параграф 3, буква а) от ДФЕС, е възможността, която се дава на Комисията, да отчита различната икономическа ситуация на НОР в рамката за държавните помощи с регионална насоченост, както и очевидните слабости във връзка с държавните помощи с друга насоченост (изследвания, иновации, транспорт, околна среда и др.). ЕИСК изтъква парадоксалното несъответствие, съществуващо понастоящем между приоритетите на стратегията „Европа 2020“ и слабостите на рамките за държавните помощи за научноизследователските дейности и иновациите или за околната среда в НОР. Тези противоречия трябва да бъдат коригирани в бъдеще.

4.6.2 В момента, когато се извършва преглед на европейската рамка за държавните помощи, НОР изразяват безпокойство относно запазването на съществуващата рамка. Те отправят искане за запазване на възможно най-благоприятно третиране, съгласуваност на помощите с всякаква насоченост (помощи с увеличен интензитет за инвестиции в предприятията и оперативна помощ, която да не намалява и да не е ограничена във времето, с цел компенсиране на допълнителните разходи, свързани със статута на най-отдалечен регион, съгласно член 349 от ДФЕС) и търсене на прости и гъвкави процедури.

4.6.3 НОР изпитват значителна нужда от заетост за прекратяване на структурната безработица, която засяга всички слоеве на населението. Техните предприятия по дефиниция са малки и средни и често оперират на ограничени в географско отношение пазари. Тези специфични черти ги отличават в значителна степен от предприятията в континентална Европа. Важно е да се запази възможността, както за периода 2007-2013 г., помощите за предприятията да се отпускат на всички видове предприятия.

4.6.4 Интензитетът на помощите за инвестиции в НОР изглежда стабилизирани на равнището за периода 2007-2013 г., като се запазват праговете и принципът на „бонус за

НОР“. ЕИСК привлича вниманието върху липсата на въздействие върху вътреобщинния обмен, което може да бъде обяснено по-специално с твърде слабата привлекателност на пазарите на НОР за чуждестранните инвеститори. Ето защо ЕИСК препоръчва да се запази разрешението за отпускане на оперативна помощ, която не намалява и не е ограничена във времето.

4.6.5 Публичната подкрепа, включително европейската и инвестициите на предприятията на НОР в иновации, в програмата за цифровите технологии и в търсенето на партньорства в тяхната географска среда би трябвало да се разглеждат като приоритетни.

4.6.6 Поради специфичната структура на НОР икономическата им тъкан се състои почти изключително от много малки предприятия. Целесъобразно е в своята стратегия Комисията да постави акцент върху ефективното прилагане на европейския „Small Business Act“ и на принципа „Мисли първо за малките“, по-специално по отношение на процедурите и контрола. Правилата в областта на конкуренцията трябва да се наблюдават внимателно в НОР, за да се защитят интересите на малките и средните предприятия.

4.7 Енергетика

4.7.1 Предвид географското им положение, НОР са много уязвими и трябва да се справят с енергийното предизвикателство по начин, различен от този на континентална Европа. ЕС трябва да даде възможност на НОР да обезпечат енергийните доставки в сложна среда и условия, които увеличават значително цените и отслабват конкуренцията.

4.7.2 Откриването и експлоатацията на собствени енергийни ресурси е от ключово значение за НОР както по отношение на енергията от нефт и газ, така и по отношение на енергията с ниско съдържание на въглерод, като вятърната, топлинната, слънчевата, водната и морската енергия (приливи и отливи, вълни, течения, термална).

4.7.3 ЕИСК предлага да се ускори научно-изследователската дейност в областта на енергията от възобновяеми източници в тези региони и посредством финансовите инструменти на ЕС да се подпомогнат енергийните проекти в НОР, като се отчетат техните специфики.

4.8 Селско стопанство

4.8.1 Същественото значение на селското стопанство в НОР е очевидно. То създава работни места, допринася за влиянието и за опазването на традиционната среда и начин на живот. Наред с подкрепата на производството на захар и банани, ЕС трябва да продължи усилията си в подкрепа на диверсифицирането и самостоятелното задоволяване на потребностите от храни на НОР. Необходимо е също да се запази съществуващият баланс между селскостопанското производство, ориентирано към износ, и селскостопанското производство, предназначено за снабдяване на вътрешния пазар.

4.8.2 Поради естеството на процедурите понякога европейските помощи са по-достъпни за големи структури или налагат използване на посредници. Тази тенденция, която пренебрегва интереса на малките независими производители, които представляват преобладаващото мнозинство в НОР, трябва да бъде коригирана. Европейските помощи трябва да служат и за подобряване на функционирането на хранителната верига и за насърчаване на участието на селскостопанските производители и техните организации.

4.9 Рибарство

4.9.1 ЕИСК приветства намерението на Комисията да следи за по-силна регионална насоченост на вземането на решения в тази област с акцент върху регионалните морски зони, като се отчетат местните запаси и се създаде консултативен съвет за НОР. Тъй като риболовът в отделните НОР се различава твърде много, гореупоменатият консултативен съвет обаче трябва да бъде организиран според басейна на НОР, за да се отчете в по-голяма степен специфичният им контекст.

4.9.2 Предложението за реформа на политиката в областта на рибарството не дава задоволителен отговор по отношение на положението на НОР, например във връзка с: помощите за флота (строителство/закупуване и модернизирани, управление на риболовното усилие, въздействие на споразуменията в областта на риболова ЕС-трети страни върху НОР) или липсата на развитие на „POSEI Рибарство“, чието съдържание би трябвало да бъде принципно преразгледано по примера на съществуващата схема за „POSEI Селско стопанство“. Освен това Комитетът припомня концепциите, развити в становището му по собствена инициатива „Развитие на регионалните зони за управление на рибните запаси и контрол върху риболова“ от 27 октомври 2011 г. (докладчик: г-н Burns).

4.10 Горско стопанство

4.10.1 Следва да се вземе предвид възможността за устойчиво отглеждане на твърди дървесни тропически и субтропически видове в най-отдалечените региони и откъдморските страни и територии. Специалните отношения, които те поддържат с Европа, биха им гарантирали директен достъп, предвид капацитета им да доставят сертифициран дървен материал, който отговаря на всички сертификационни правила на **Съвета за стопанисване на горите (FSC)**.

4.10.2 Дървеният материал за специални проекти за реставрация на исторически обекти е специфичен пазар, който трябва да бъде взет предвид, тъй като много от видовете дърво, използвани за направата им, са в списъци със застрашени видове и следователно е изключително трудно да бъдат набавени законно. Махагон, ипе, виrola, *Pterocarpus spp*, *Chlorocardium godiei*, рамин, апитонг или венге са само малка част от списъка с дървен материал, необходим за реставрационни проекти.

4.10.3 Освен дървен материал тропическите и субтропическите гори осигуряват отлична среда за отглеждане на редки растения за използване в медицината и козметиката. Дървеният материал от тропическите и субтропическите гори не е начин за бързо забогатяване, но в дългосрочен план предлага на тези региони огромното предимство да се възползват от силно печеливши пазари на редки растения и дървен материал.

4.11 Научноизследователската дейност и нейното развитие

4.11.1 ЕИСК подкрепя запазването на европейската програма за околната среда, както и плана за действие за биологичното разнообразие (80 % от европейския потенциал се намират в НОР), както и по-добро отчитане на потенциала на НОР в бъдещите програми на стратегията „Европа 2020“, по-специално по отношение на енергията от възобновяеми източници, устойчивото развитие или морските науки.

4.11.2 Европейската комисия не развива достатъчно потенциала на НОР в тази област.

4.11.3 ЕИСК подкрепя идеята за създаване на европейски мрежи от кластери по тези теми, които да включват НОР.

4.12 Укрепване на социалното измерение на развитието на НОР

4.12.1 ЕИСК изразява задоволство от факта, че Комисията разглежда социалното измерение на европейския модел в рамките на стратегията „Европа 2020“. Това не бива да се свежда до пожелания, а да намери израз в конкретни ангажменти. Никой европейски гражданин не бива да бъде изключен и изоставен по пътя на развитието. Именно в това се крие смисълът на европейската солидарност. ЕИСК одобрява предложението на председателя на региона на Канарските острови за създаването на спешен план за борба срещу масовата безработица, която нараства много интензивно.

4.12.2 Освен изпълнението на стратегическите насоки ЕИСК подчертава:

4.12.2.1 че най-важните основни потребности: вода за всички (за хората и за икономиката), устойчива енергетика, пречистване на отпадъчните води, третиране на отпадъците, са въпроси от огромно значение за тези територии. Във връзка с това съобщението не набляга достатъчно върху необходимостта от ефикасно функциониране на мрежовите услуги в НОР;

4.12.2.2 значението на европейска стратегия за туризма, тъй като секторът е основен фактор за НОР; тя трябва да включва устойчивото развитие и зачитането на идентичността като основни стълбове на развитието на отрасъла, за да се избегне капанът на културното обезличаване и бетонирането на морските територии. Във връзка с това ЕИСК припомня съобщението на Комисията относно „Синия растеж“ и становището, което Комитетът подготвя в момента ⁽⁴⁾;

4.12.2.3 културното измерение трябва да бъде отчетено в по-голяма степен от Европейската комисия в нейната стратегия. В това отношение НОР представляват изключително богатство за ЕС. Ето защо ЕИСК препоръчва последователно укрепване на раздела „култура“ в плановете за действие за изпълнение на стратегията „Европа 2020“.

Брюксел, 20 март 2013 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Staffan NILSSON

⁽⁴⁾ Становище на ЕИСК относно „Син растеж: възможности за устойчив растеж в морските дейности и корабоплаването.“, (Виж страница 87 от настоящия брой на Официален вестник).